

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for Naturstyrelsens arealer

i Natura 2000-område nr. 151
Ramsø Mose

Titel:

Natura 2000-plejeplan for
Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-
område nr. 151 Ramsø Mose

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2012

Foto:

Forside: Sten Moeslund, Naturstyrelsen
Øvrige: Naturstyrelsen

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse
G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

ISBN nr.

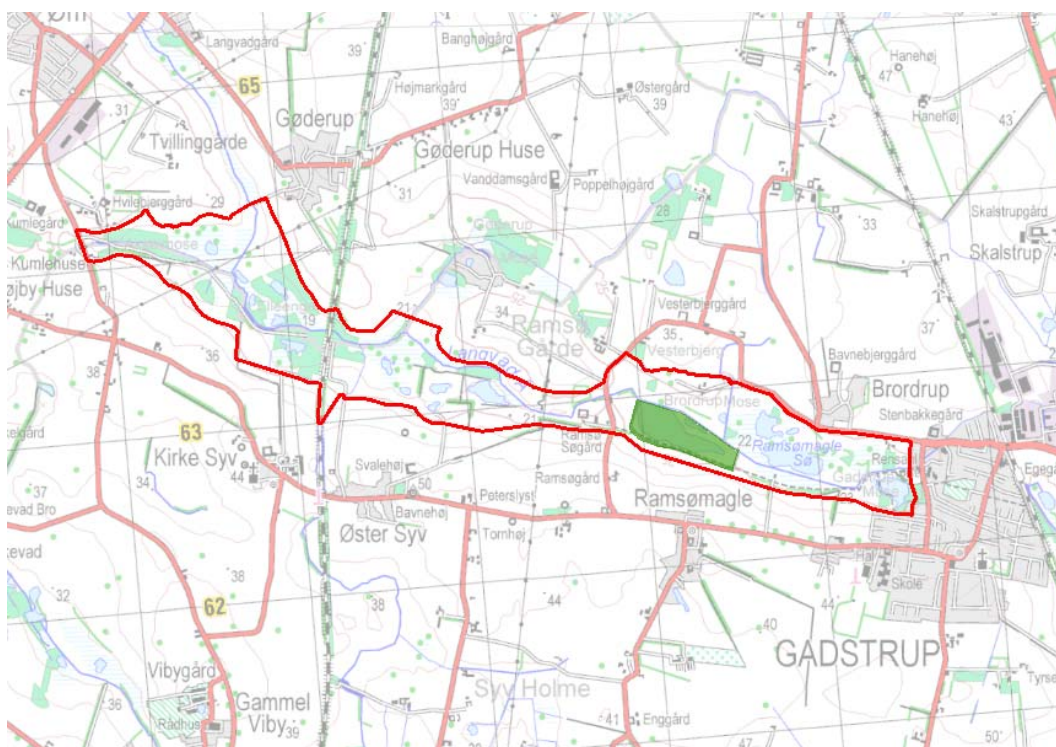
978-87-7279-857-8

Må citeres med kildeangivelse.

Generelt

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 246 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N151 *Ramsø Mose* og vedrører Naturstyrelsens arealer på 12 ha.

Billede 1 Oversigt over Natura 2000-områdets afgrænsning (rød streg) og styrelsens arealer (stærk grøn farve) i området.

I denne plejeplan fokuseres der kun på arter, da der ikke forekommer nogle lysåbne naturtyper eller skovnaturtyper. Bemærk, at Naturstyrelsens samlede arealforvaltning i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan.

For supplerende læsning henvises til driftplan for Naturstyrelsen Østsjælland 1995 - 2010

Naturstyrelsen skal udarbejde et resumé af plejeplanen, som skal indgå i en kommunal/statslig Natura 2000-handleplan. Dette resumé er indsat som bilag 1.

Der er udarbejdet en såkaldt miljøvurdering ("SMV") af plejeplanen. Den er indsat som bilag 2.

Plejeplanen skal senest være gennemført med udgangen af år 2015.

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på 216 ha, og ligger ca. 10 km syd for Roskilde. Området ligger på begge sider af Langvad Å med en bredde op til 500 m og en længde på 5 km. I den østlige halvdel af området ligger Gadstrup Mose og Brørdrup Mose, Ramsømagle Sø og den genoprettede statsejede Ramsø. Der er sti fra Gadstrup til midt på Ramsømagle Sø, hvor Roskilde Amt har opført et fugletårn. Den vestlige del af området mellem Ramsø Søgård og Kumlehuse ved Roskilde-Ringsted landevej anvendes som kildeplads af Københavns Energi. Hele strækningen er åben for færdsel til fods. Roskilde Amt har opført et fugleskjul med udsigt over de små søer og engene nord for Øster Syv.

Området er i 1994 udpeget som fuglebeskyttelsesområde F 104 alene på grund af tilstedeværelsen af sortterne, som udgør områdets eneste udpegningsgrundlag. 1% eller mere af den nationale bestand yngler regelmæssigt i området. Arten er dog ikke konstateret ynglende de senere år. Desuden er der ifølge nyere registreringer ynglende rørhøg, rørdrum og fjordterne i området. Endvidere yngler der lappedykkere og forskellige svømmeænder som skeand og krikand. Der findes store bestande af padder som skrubtudser, spidssnudet frø og butsnudet frø. Botanisk er området interessant, fordi der findes planter, der er karakteristiske for rigkær.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På Naturstyrelsens hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Billede 2 Udsigt over den vestlige ende af Ramsømagle Sø

Naturstyrelsens areal består af 6 ha sø og 6 ha eng. Søen opstod i 1995 ved ophør af afvanding. Langvad å er ført udenom Ramsøen, fordi vandkvaliteten i åen nogen gange er dårlig. Naturstyrelsen afgræsser engen, og græsningstilstanden er udmærket (april 2012). Hvis der trods græsning vokser tjørn, pilebuske eller andet op ved søen, bliver disse skåret ned og brændt af. Adgangsforholdene til søen er ikke de bedste, men det er bevidst af hensyn til ro for fuglene.

(Levested for) arter	Nr.	Navn
	A197	Sortterne

Tabel A Arter i plejeplanen

Tabel A viser arten fra udpegningsgrundlaget, der forekommer (eller som potentielt vil kunne indfinde sig med den rette forvaltning) i Naturstyrelsens del af området.

Mål og plejetiltag

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens mål for arter i denne planperiode. Der kan være flere mål for en given art.

Desuden præsenteres de typer af pleje/drift, som styrelsen forventer at anvende. Der kan være fastlagt flere tiltag for en art.

Den specifikke indsats for sortterne vil i perioden bestå i græsning og i at forvalte området med hensyntagen til artens sårbarhed overfor forstyrrelser.

	Periodens mål
A197 Sortterne	Beskyttelse mod forstyrrelser
	Sikring af artens levested

Tabel F Mål for arter

Tabel G Specifik artspleje

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Antal enheder	Enhed
A197 Sortterne	Anden begrænsning af færdsel	eksisterende		
	Græsning	eksisterende	6	ha

I tabel G er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Som det ses, er al plejen allerede foreskrevet/igangsat tidligere.

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N151

Naturstyrelsens areal består af 6 ha sø og 6 ha eng. Søen opstod i 1995 ved ophør af afvanding. Langvad å er ført udenom Ramsøen, fordi vandkvaliteten i åen nogen gange er dårlig. Naturstyrelsen afgræsser engen, og græsningstilstanden er udmærket (april 2012). Hvis der trods græsning vokser tjørn, pilebuske eller andet op ved søen, bliver disse skåret ned og brændt af. Adgangsforholdene til søen er ikke de bedste, men det er bevidst af hensyn til ro for fuglene.

Tabel e Planlagt indsats for arten på udpegningsgrundlaget

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Antal enheder	Enhed
A197 Sortterne	Anden begrænsning af færdsel	eksisterende		
	Græsning	eksisterende	6	ha

I tabel e er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Som det ses, er al plejen allerede foreskrevet/igangsat tidligere.

Bilag 2: Miljøvurdering af Natura 2000-plejeplanen

Den enkelte plejeplan skal i henhold til lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde de oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

Der er også udarbejdet en miljøvurdering af Natura 2000-planen, som ligger på Naturstyrelsens hjemmeside: [Miljørapport for Natura 2000-planen](#)

a) Planens indhold og hovedformål samt andre relevante planer

❖ Indhold

Det primære indhold i plejeplanen for Naturstyrelsens areal er en oversigt over planperiodens mål og plejetiltag for naturtyper og arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

❖ Formål

Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen på Naturstyrelsens andel af Natura 2000-området. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og indlede en proces, der genopretter eventuel akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser.

❖ Relevante planer

Plejeplanen følger op på Natura 2000-planen for området. Udover at være omfattet af plejeplanen, er Naturstyrelsens arealer også underlagt andre interne retningslinjer for arealforvaltningen. I det omfang der måtte være modstrid mellem dem og plejeplanen, vil plejeplanen blive fulgt. Herudover gælder følgende fredning: Ramsødalen af 30-8/2004. Formålet er at bevare og forbedre naturmæssige og landskabelige værdier.

b) Nuværende miljøstatus og nul-alternativet

Områdets nuværende miljøstatus er gennemgået i Natura 2000-planen for det aktuelle område, hvorfor der henvises til denne.

Hvis ikke planen for 1. planperiode iværksættes, vil Naturstyrelsen fortsætte den eksisterende pleje af de udpegede arealer. De lysåbne arealer plejes i henhold til bl.a. Naturstyrelsens naturplejestrategi og lokale driftsplan. Arealerne vil blive drevet uden gødskning, sprøjtning eller omlægning.

c) Miljøforhold i områder, der kan blive væsentligt berørt af plejeplanen

- Den planlagte drift og pleje vil ændre udbredelsen af arter i området samt udbredelse og tilstand af forskellige naturtyper.

d) Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er systematisk beskrevet i Natura 2000-planen, hvorfor der henvises til denne.

e) Relevante internationale miljøbeskyttelsesmål

Plejeplanen er en udmøntning af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver implementeret i dansk lov via miljømålsloven og skovloven. Plejeplanen vil sikre, at areal og tilstand af naturtyper på udpegningsgrundlaget, samt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget, ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter.

I henhold til EU's vandrammedirektiv er det overordnede mål at naturlige vandforekomster opnår "god tilstand". Direktivet er implementeret via miljømålsloven og skal realiseres med vandplanerne. Arbejdsdelingen mellem vandplanerne og Natura 2000-planerne (og dermed plejeplanerne) er således, at vandplanlægningen tager sig af vandkvalitet i vandløb, større søer, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af småsøer og hydrologien på naturarealer som f.eks. rigkær og andre engarealer.

Natura 2000-direktiverne er blandt EU's bidrag til gennemførelsen af en række internationale biodiversitetskonventioner som f.eks. Ramsar-konventionen, Bern-konventionen og Bonn-konventionen, samt delmål 11 og 12 blandt de 20 delmål som blev vedtaget ved partsmødet i FN's biodiversitetskonvention i Nagoya i 2010 (Aichi-målene). Delmål 11 og 12 omhandler netop beskyttelse af naturområder og arter.

f) Planens indvirkning på miljøet

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen væsentlig påvirkning	Redegørelse for indvirkning
Biologisk mangfoldighed	X		Den biologiske mangfoldighed sikres og øges via fortsat afgræsning i området.
Befolkningen		X	Mulighederne for rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et forbedret naturgrundlag.
Menneskers sundhed		X	
Fauna og flora	X		Plejeplanen sikrer gode yngle- og fourageringsmuligheder for sorterne. Eventuelle konsekvenser for rødlistede arter, gullistede ansvarsarter eller bilag IV-arter kendt fra området som omfattes af plejeplanen, forventes ikke at være negative. Det er sandsynligt, at der forekommer flagermus. De er alle beskyttet af Habitatdirektivets bilag IV. Herudover er det sandsynligt, at flg. arter forekommer: spidssnudet frø og vindelsnegle.
Jordbund		X	
Vand		X	
Luft		X	
Klimatiske faktorer		X	
Materielle goder		X	

Landskab	X
Kulturarv, herunder kirker	X
Arkitektonisk arv	X
Arkæologisk arv	X

g) Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Plejeplanen forventes ikke at få negative konsekvenser for miljøet, men vil derimod sikre og forbedre områdets naturgrundlag, med fokus på arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Der vurderes derfor ikke at være behov for foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensyn til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

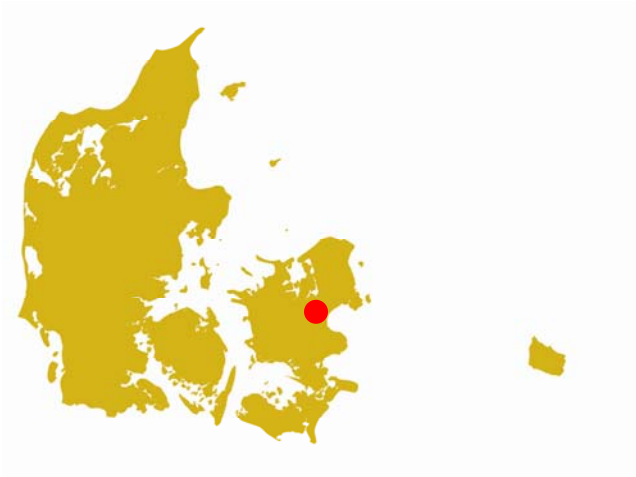
i) Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogram. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år.

j) Ikke-teknisk resume

I medfør af lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 er der foretaget en miljøvurdering af plejeplanen for NST's arealer i N151 *Ramsø Mose*. Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen for de pågældende arealer ved at sikre eller forbedre tilstand og bevaringsprognose for områdets udpegningsgrundlag. Hvis ikke plejeplanen iværksættes, vil området blive plejet i henhold til bl.a. Naturstyrelsens naturplejestrategi og lokale driftsplan. Arealerne vil blive drevet uden gødsning, sprøjtning eller omlægning.

Plejeplanen forventes at fastholde ekstensiv drift og pleje af naturtyperne på områdets udpegningsgrundlag og dermed at sikre og forbedre naturtilstanden i området. Dermed sikres og øges også de landskabelige værdier og mulighederne for rekreative oplevelser knyttet til lysåben natur.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
DK-2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.nst.dk